

Monumentnummer*: 502230

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 mei 1997
Kadaster deel/nr 82643/140

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Surhuizum Achtkarspelen Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Surhuizum

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Surhuizum D 1557

Omschrijving**

Inleiding

De STELP met aan de Z-zijde een aangebouwde BIJSCHUUR werd in 1933 in Interbellum-architectuur gebouwd ongeveer ter plaatse van een afgebrande boerderij. De boerderij is ontworpen door de architect R. Klazinga uit Grootegast (provincie Groningen) in opdracht van O.W. van Dijk te Surhuizum. De boerderij vertoont verwantschap met een stelp bij Gerkesklooster (Sarabos 13, in 1938 ontworpen door dezelfde architect). De boerderij ligt op een ruim erf met een solitaire treurboom, een beukenhaag en een scheidingsloot aan de weg met een in rode strengpersbakstenen gemetselde dam. In vergelijking tot het ontwerp werd bij de uitvoering de kap van de boerderij verhoogd. Het pomphok met stookhok zijn omstreeks 1986 grotendeels gesloopt: op het oude muurwerk is thans een glazen windscherm geplaatst. In 1968 en in 1991 zijn respectievelijk een nieuwe veestalling op het achtererf en een jongveestalling aan de bijschuur gebouwd; deze vallen buiten bescherming van rijkswege wegens te geringe ouderdom.

Omschrijving

Het grondplan van het hoofdgebouw van de boerderij is symmetrisch: rechthoekig met een dubbele krimp. De spouwmuren van het woonhuisgedeelte zijn iets hoger opgetrokken dan de steens opgemetselde schuur. Het opgaand muurwerk van boerderij en bijschuur is gemetseld in gevlamde rode Groninger strengpers bakstenen op een trasraam van Groninger klinkerstenen. De boerderij heeft een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

schilddak; het woonhuisgedeelte heeft een groot overstek en is gedekt met bruin geglazuurde Hollandse pannen; het schuurgedeelte is gedekt met riet. In het voorvlak van het dak is een dubbele kajuit met enkelruitsvensters.

Op de nokhoeken van de bedrijfsgebouwen zijn nieuwe makelaars danwel varianten van uileborden; op het woonhuis een schoorsteen. De voor- en zijgevels van het voorhuis zijn verlevendigd door een verticaal gemetselde gevelafsluiting en de omlijsting van het inpandige voorportaal in gele verblendstenen. De stoep in het voorportaal is bevloerd met roodwit geblokte tegels. De voordeur wordt geflankeerd door zijlichten voorzien van glas-in-lood. Aan weerszijden van het voorportaal zijn driezijdige erkers met bovenlichten voorzien van gekleurd glas-in-lood. De lichtopeningen in het bedrijfsgedeelte bestaan uit rechthoekige ijzeren achtruits stalramen. Aan de Z-zijde, bij de zij-ingang is een regenwaterput en ter plaatse van het voormalige stookhok en pomphok een terras. De hoog opgetrokken achtergevels van het hoofdgebouw en de bijschuur zijn doorgetrokken. Daarin zijn aangebracht een toegangsdeur tot de koestal voorzien van een gewijzigd zijlicht, drie stalramen en mendeuren; in de bijschuur een tienruits ijzeren stalraam, een deur onder betonlatei, een zolderdeur met zijlichten en een restant van een kippeladdertje. De bijschuur is in dezelfde materialen als de boerderij opgetrokken en door een gemene muur, waarin een doorbraak, ermee verbonden. De voorgevel omvat twee tienruits ijzeren stalramen, een zesruits stalvenster, een staldeur en zolderdeur met zijlichten. Het zadeldak van de bijschuur is gedekt met riet. De indeling van het woonhuisgedeelte is vrijwel ongewijzigd; de schuur is grotendeels in gebruik als stalling van agrarische voertuigen.

Waardering

De stelp met vaste bijschuur uit 1933 naar ontwerp van R. Klazinga is van cultuurhistorisch en architectonisch belang:

- als exponent van de typerende bouwstijl voor de dertiger jaren (Interbellum-architectuur),
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur,
- vanwege de eenvoudige maar verzorgde detaillering,
- vanwege de hoge mate van gaafheid van de indeling van het gebouw.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Veehouderij

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument